

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. V. Ne verò quis conqueri de Deo possit quòd haec permittat aut
immittat, ostenditur ob peccata populi, ab eo Regna fortunamque
transferri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

Pharaonis. Clamavit populus, secessionem fecit, ab omni opere abstinuit, iugum excussit: & patientiam quam mandata Regia, quantumvis dura non extorserant, Præfectorum licentia penitus labefecit. Nihil habeo quod addam: vetera potius iuvat recensere exempla, quàm quæ ad manum sunt hodierna. Illud mirari libet, quod veteribus non sapiamus malis. Quidquid id sit, hoc sanè constat, duritiam nimiam imperantium, nimiam quoque in dissimulando conniuentiam, populos subiectos aut exacerbare, aut in nimiam licentiam dissolvere: cui cum sero adhibes medicinam, exacuis malum, mederi cum vis. Hinc plebis querimoniam, iustæ nonnumquam, iniustæ sæpissimè; hinc liberæ voces Regiæque Majestati iniuriæ; hinc seditiones; hinc tarda, & quasi violenta obedientia; hinc subsidia quæ Regibus præstantur parca, & non nisi per vim expressa; hinc denique magna caput inter & membra dissentio. Quod cum sit, sanè utrumque perire, aut saltem languere necesse est. Hæc igitur qui videt mala, ita secum statuatur, Deum Rempublicam aut perdere prorsus velle, aut felicitatem nimiam imminuere.

S. V.

Ne verò quis conqueri de Deo possit quod hæc permittat aut imittat, ostenditur iuste ob peccata populi, ab eo Regna fortunamque transferri.

*Bene hæc
omnia
Deus per-
mittit, ut
peccata
puniat aut
eis monea-
tur.*

ITa quidem statuo, inquis; video prorsus, video imminutam esse Regni Majestatem, opes abactas, luxatum Reipublicæ statum, depressam dignitatem. Et hoc ipsum est quod me angit; hinc vlcus latet, eheu nimium animo infixum malum: patriæ gemo, de cuius occasu malè metuo. Verùm, utcumque Reipublicæ studiosus sis, non sic tamen, uti credo, Patriæ vis esse pius, Deo ut sis impius, aut certè iniurius. Minimè, inquis, itaque, si id liquidò ostensum est, Deo auctore, hæc malorum futurorum initia & quasi seminaria immitti aut permitti, ut Patriæ exorbitantem felicitatem coerceat; an id te meritò angat, quod sano iustoque consilio statuit Deus? obesse is videt, quò nimium turgescit, sanguinem; quis igitur phlebotomiam venæque sectionem, egrè

37.

egrè ferat adhiberi, quam sapientissimus præscribit medicus? Quæso ne actum agamus; ostendimus superioribus dissertationibus, nihil non summâ accuratione à Deo fieri; nihil non summâ deliberatione, & consilio decerni: modò, hæc ob quæ gemis mala, à Deo præscripta esse demonstratum est: quid ultra querimur? quid angimur, quasi si iniuste hæc mala toleremus? certè felicibus & bonis diu esse, per humanam imbecillitatem & malitiam non datur, vt luculentè pertractauimus. Itaque si felix hæctenus fuit Prouincia, si opulenta, si viribus pollens; certè aut malum iam contraxit, aut sanè prope est vt contrahat. Non contraxit, inquires, Religione viget Patria, & Fidè, virtus in pretio est. Testantur id sacra & sancta, testantur templa, testantur populorum ad ædes sacras confluxus & frequentia. Audio: id sanè si ita est vt dicis, futuro tempore bene consulitur: felicitatem enim quæ iam in luxum abibat magnis passibus, paulisper Numen temperat, vt diu sani, vt diu boni sitis. Futuro itaque occurrit malo prudens Deus.

32. Verùm, quâ fronte dicere audebimus, nos malum non contraxisse, quod intra viscera Reipublicæ reconditum est? Floreat sanè exterior vultus, sanitatemque præferant, qui videntur oculi, quid si interea interno calore depascantur viscera, & vlceribus putrescant, an manum à corpore abstinebit medicus, si toti corpori bene vult? Foris apparet Religio, intus impietas dominatur; in vultu modestia, in animo omnis impudicitia; in plateis homines frugi sunt & Stoici, in domibus Epicuri de grege porci; luce mediâ humani & modesti, in tenebris salaces & in omnem proiecti libidinem; ore non nisi iustitia concrepatur, & nusquam minus quam in eorum conclauibus reperitur; denique foris vultu prætenditur pietas, interea Deo rebellat suis appetitibus immerfa mens. Et hæc quidem occulta vitia sunt, & abscondita, non tamen Deo, scelera. Quid verò aperta commemorem, & quæ omnium tenentur manibus oculisque? non tam id iam ago, vt scelera nimiam eheu dominari demonstrèm, quàm vt ea, Rerumpublicarum depressione, Regnorumque nonnumquam ruinâ, meritò castigari denuntiem.

33.
Vide
Deut. c.
26. totum

Neque tamen id à me denuntiari necesse est, quod toties se facturum minatus est, sceleribus irritatus Deus. Plenæ sunt factæ historiæ, plena Prophetarum oracula, quibus aut peccatis

Et si scelera non sunt manifesta, sunt sanè multa occulta.

Scelera ita punire Deû testatur Scriptura.

ira intentantur, non nisi horrendis cladibus, urbium subuersionibus, publicâque deuastatione expiandâ; aut etiam in scelestis vindictam, gentium integrarum crudeles omnino interuersiones, orbi exemplum futurâ, referuntur. Non est certè quod nos palpemus miseri, & tamen contumaces: Dei id est oraculum. *Regnum à gente in gentem transfertur propter iniustitias, & iniurias, & contumelias, & diuersos dolos.* & rursus Isaias, *ruit Jerusalem & Judas concidit, quia lingua eorum, & adinventiones eorum contra Dominum, ut prouocarent oculos Majestatis eius....* *Vae impio in malum; retributio enim manuum eius fiet ei.*

Iudic. 2. 1.
v. 14.
Ier. 5. 13.

Ecc. 10.

Isa. 3.

*Ob scelera
populi saepe
patiuntur
Reges opti-
mi.*

*Sarius in
eius vita.*

Neque profectò aliena incusamus scelera, sed detestemur nostra. Non Regum Principumque peccatis vltices adhiberi manus conqueramur; plebs enim sæpissimè in omne vitium proiecta est, & quod peccat populus, plectuntur sæpenumero Reges etiam sanctissimi: exuuntur Regnis illi, dum subditorum facinora iustitiam misericordi Deo vel inuito extorquent; pereunt præclarissimi in acie Duces & exercitus, cum nimiam luxuriam ciuitates diffluunt. Sanctissimum quis neget fuisse Francorum Regem Ludouicum? quis sanctissimam pro religione, contra Saracenos egisse causam inficiabitur, cum florentissimas ex Europâ copias in Syriam eduxit, Christiano nomini Religionique à barbaris pessumdatâ, consulturus? & tamen tam bonam causam cum agit, morbis grassantibus ita eneruantur copiam, ut ex triginta duobus fortissimorum militum millibus, vix sex millia superessent. Fugit itaque Rex, & tandem ipse cum duobus fratribus Alfonso & Carolo, in Barbaras manus incidit, & in tetræ carcerem abducitur sanctus Rex. An sua is peccata luit, qui mortali scelere numquam contaminauerat castam mentem; an verò luxuriantis Regni crimina? Fractus fuit, non tamen infractus planè Ludouici animus. Vires resumat, rursusque pro Christo acturus causam, classe validissimâ instructus Tunetanas Saracenorum, etiam tum pyraterio infames, inuadit oras. Exponit milites, castra explicat. Rursus ingenti peste exercitus corripitur, quâ tandem Rex ipse cum Ioanne filio, miserè quidem, sed tamen sanctissimè extinguitur. Eadem, tanto post temporis interuallo, communem Christiani nominis hostem exacturus, tentat littora; inuictissimus & verò etiam piissimus Imperator Carolus Quintus: educit milites, non tam bella quam victorias

34.

rias circumferre solitos. Pallet Ottomannorum luna, & iam cornua contrahit; actum est de Algerio. Cùm ecce validissima tempestas incumbit classi; colliduntur rates, & breuissimo temporis tractu, centum quinquaginta naues, cum vectoribus, impedimentis, tormentisque omnibus illico vndis absorbentur, totâ quæ supererat classe fœdissime dilaceratâ. Omnes quotquot erant equi in mare deiecti, vt homines transfuehdos reliquæ classis caperent. Spectat ingentem cladem ex littore, numquam magis quàm iam inuictus Carolus; nullumque gemitum exprimit fortuna tam aduersa, in causâ tamen adeo sanctâ. Illud tantum, se dignum ingeminat. *Fiat voluntas tua.* Alloquebatur certè maiorem se, se tamen etiam maior Carolus. An verò sanctissimos hosce Principes, sua luisse scelera dixeris, an aliena?

*Sardonial
in eius vi-
tâ.*

35. Quod verò non omnes Reges; Ludouicos esse dicis aut Carolos, non paucos esse Heliogabalos & Sardanapalos; fateor, ita est. Sed tales esse Reges, cùm tales sunt, non nisi subditorum sceleribus imputandum est. Castigare eum vult Deus plebis mala, eiusmodi permittit vt sint capita, per quæ toti corpori male fit. Infausta tu dicis consilia esse, quæ perdunt Rempubicam; fateor id rursus. Sed infausta vt sint, id subditorum merentur scelera. Viros habet præclarissimos Prouincia, eos non audiri clamitas; verùm id populi rursus merentur scelera, quibus castigandis studiò incumbit Deus. Scelera nostra sunt quæ sanis consiliis intercedunt, scelera sunt quæ ea interuertunt, ne sceleribus stet impunitas.

*Est illi
mali sunt;
eos permit-
tu tales esse
Deus ob
scelera po-
puli.*

36. Denique ne Ducem insolentiam; militumue ignauiam tantoperè argue malis publicis causam dare. Enim verò causam dant, sed ignaui quod sint milites, discordes Duces, dissolutus in omnem licentiam exercitus, hoc Prouinciæ, quam pœnas dare vult Deus, effecere scelera. Tandem ab ignaui hoste fortissimi quod superemur, nostra faciunt vitia. Verissimum est illud Hieronymi, *Peccatis nostris barbari fortes sunt, & ab ignaui castigari nos vult Deus, vt manifestior sit Dei scelera vindicantis manus.* Quod sanè de Hispaniarum olim subuersione præclare Diuus Saluianus exequitur, etiam id nunc est verissimum; *Numquid non erant in omni terrarum orbe Barbari fortiores, quibus Hispani traderentur? multi absque dubio, imò ni fallor omnes. Sed ideo ille (Deus) infirmis hostibus cuncta tradidit, vt ostendat, et scilicet,*

*Vt & mi-
litum Du-
cumque
ignauiam.*

S. Salu. l.
7. de Pro-
uid.

7012

non vires valere sed causam; neque tunc ignauissimorum hostium fortitudine obrui, sed sola vitiorum impuritate superari. Vt verè in nos venerit dictum illud, quod ait ad Iudeos Dominus; secundum immunditias suas & secundum iniquitates suas feci illis, & auerti faciem meam ab eis. Et rursus. Nec illos naturale robur fecit vincere, nec nos nature infirmitas vinci. Nemo sibi aliud persuadeat, nemo aliud arbitretur: sola nos morum nostrorum vitia vicerunt.

Scelera vitiorum hostium, suo tempore castigabit Deus.

Neque verò iam mihi quisquam tritum illud obiiciat, etiam apud hostes esse flagitia & scelera, multò etiam magis detestanda: contra omne fas mouere bellum, Hæreticos esse, Mahumetanos esse, Fidei Religionique rebelles. Sint sanè; sed hoc nostrum non est inquirere. Iustè interim quæ patimur toleramus: si non ab hostibus stet iustitia, à Deo certè stat. Suam is causam agit, per iniusta hostium arma. Impij erant Amorrhæi, idololatræ Philistæi, & tamen eorum manibus castigandus datus est Israël. Interim yti rectè Augustinus *Non leteris impie vel Tyrane, quoniam virga vel flagellum efficeris. Nouit enim prudens Doctor, nec ignorat pius Pater, post castigationem promouere discipulum, & post debitam emendationem paternæ hereditati præficere filium, flagellum verò siue virgam, incendio flammaram comburere.* Interim, inquires, florent impij, viget hæresis, scelesti dominantur. Cur non illorum insolentiæ frænum iniicitur? Ah miser! an igitur, vt rectè Augustinus *Diebus tuis paucis vis impleri omnia? Que omnia? vt damnentur omnes impij, & coronentur omnes pij?* impleat ea Deus in tempore suo; nouit ille tempora & momenta, nouit mensuram scelerum; habet quod reponat. Emarcessent sine dubio, quæ modò florent virgæ, exemplum suâ clade daturæ orbi, quæ modò in castigandis iustis, exempla faciunt.

37.

August. ser. 19 de ver. Dom.

Aug in Psal. 19.

S. VI.

Itaque publicis malis acquiesce. quod vt facias, non clades ipsas, sed Deum auctorem, & peccata, causam impellentem aspice.

HOc itaque, si mente moueri non vis, inter tot tumultus, varietatesque rerum imprimis age, vt in eas oculos non detorqueas, obtutumque figas. Si quis rotam, quæ super axe celerrimè circum-

38.